

Utredare
Mats Åstrand
0410 - 733618, 0734 422949
mats.astrand@trelleborg.se

Motion – Inrätta en Yalla Trappa för de som står längst från arbetsmarknaden

Ärendebeskrivning

I motion till kommunfullmäktige 2016-07-12 föreslår Britta Brink-Nehlin (-), Henrik Silfverstolpe (L) och Mikael Rubin (M) att kommunfullmäktige ska ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa ett socialt företag, enligt modellen för Yalla Trappan.

Förslaget motiveras med att samhället står inför en stor utmaning framöver. Tusentals människor ska in i det svenska samhället och förhoppningsvis gå från utanförskap och bidragsberoende till självkänsla och självförsörjning. Människor, och inte bara nyanlända, som hamnat utanför samhället, kanske p. g. a. bristande kunskaper i svenska språket, bristande skolunderbyggnad eller patriarkala levnadsmönster, har samhället ansvar för att integrera. Trelleborg är inget undantag i detta.

Motionen har varit översänd till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

Arbetsmarknadsnämnden ställer i yttrandet, 2017-09-18, sig positiv till all form av framväxt av företagande i Trelleborgs kommun.

Företagande bygger i grunden på att det finns en affärsidé och en marknad för varan/tjänsten. Arbetsmarknadsnämnden bidrar gärna med stöd i utvecklingen av affärsidéer och ser med fördel att detta sker genom befintlig inkubatorverksamhet, Green Room.

I de fall arbetsmarknadsnämnden bedömer sig vara i behov av arbetsträningsplatser för trelleborgare aktuella på förvaltningen ställer sig arbetsmarknadsnämnden positiva till upphandling med sociala kriterier för att på så sätt stimulera tillkomsten och utvecklingen av arbetsintegrerade företag.

Beredning

Arbetsmarknadsnämnden beskriver i sitt yttrande förutsättningarna för sociala företag samt det stöd som är möjligt enligt lagstiftningen:

Arbetsintegrerade företags försäljning av produkter och tjänster regleras av samma lagstiftning som andra företag. Till skillnad från en del andra länder i Europa t ex Finland, har Sverige ingen särslagstiftning för arbetsintegrerade sociala företag.

Förutom Lagen om offentlig upphandling, LOU gäller också konkurrenslagstiftningen. Arbetsintegrerade sociala företag är huvudsakligen små företag och med ringa förutsättningar att agera på marknaden så att den fria

konkurrensen sätts ur spel, trots detta är det viktigt att offentligt stöd till företagen för personer med nedsatt arbetsförmåga utformas på så sätt att detta stöd inte snedvrider konkurrensen.

Kommunen, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och samordningsförbundet kan samarbeta med arbetsintegrerade sociala företag på olika sätt. Det kan handla om köp av platser för arbetsträning eller rehabilitering, eller köp av företagens tjänster som till exempel hemtjänst, catering, städning m.m.

Det stöd som kan ges till arbetsintegrerade sociala företag skall vara konkurrensneutralt. Exempel på konkurrensneutrala stöd kan vara:

- Program och lönestöd via Arbetsförmedlingen
- Upphandling med sociala kriterier

Romfördragets artikel 87 innebär i princip förbud mot statligt stöd i någon form (skattereduktion, lån, garantier etc till förmånliga villkor) till företag om samtliga följande kriterier är uppfyllda:

- det handlar om offentliga medel
- stödet ger företaget ekonomiska fördelar
- stödet förmedlas selektivt
- stödet påverkar konkurrensen
- stödet påverkar handeln mellan medlemsstater

Stöd för att underlätta utvecklingen av viss näringsverksamhet eller regioner är dock tillåtet och därför finns ett antal undantag. Bland dessa finns:

- utbildning av anställda
- riskkapital
- sysselsättningsstöd på vissa villkor
- stöd av mindre betydelse

Undantagen enligt ovan möjliggör bland stöd till utbildning av anställda och vägledning för arbetslösa.

Yalla Trappan

Yalla Trappan är ett arbetsintegrerande socialt företag och kvinnokoopertiv som drivs av en ideell förening på Rosengård i Malmö. Idag har Yalla Trappan över 30 anställda och tar även emot praktikanter för arbetslivsintroduktion i tre verksamhetsgrenar: kafé/catering, syateljé samt lokalvård och konferensservice.

Yalla Trappans målsättning är att skapa arbetstillfällen och ökad ekonomisk självständighet för utlandsfödda kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Genom att tillvarata den stora kompetens som finns bland Yalla Trappans medarbetare och praktikanter har man gemensamt skapat en livskraftig och stabil verksamhet präglad av solidaritetstänkande och innovationsrikedom.

Föreningen Yalla Trappan bildades i april 2009 med inspiration från Trappan-projekten (2006-2010) i Rosengård, Malmö. Syftet var att tillvarata och vidareutveckla de positiva krafter som fanns i projektet Trappan som löpte från april 2008 till april 2010.

Malmö stad var en av finansiärerna av projektet Trappan.

Erfarenheter av sociala företag i Trelleborg

Trelleborgs kommun har tidigare erfarenhet av sociala företag. Lag-om Tjänst ek. för. bildades under våren 2008 med Trelleborgs kommun som en av medlemmarna. Innan Lag-om Tjänst bildades skedde insatser med sysselsättande aktiviteter för personer med försörjningsstöd eller ersättning från Arbetsförmedlingen inom Arbete och försörjnings arbetslag. Problemet med denna verksamhet var att det fanns stor risk för inlåsning, merparten av de personer som ingick i arbetslaget uppnådde aldrig full arbetskapacitet. Det medförde också mindre möjligheter att bereda plats för nya individer att få social rehabilitering.

Syftet med bildandet av Lag-om Tjänst var därför att på ett bättre sätt integrera personer med begränsad arbetskapacitet i samhälls- och arbetsliv, att stimulera till ökad egenmakt och göra personerna anställningsbara på arbetsmarknaden.

Lag-om Tjänst verksamhet dominerades av flytt- och transporttjänster som utfördes för kommunen.

En lagändring 2010 som bl.a. fastslog att sociala företag ska vara fristående från offentlig verksamhet tvingade fram behov av förändring.

Detta ledde i sin förlängning till att företaget bytte namn till Jobb Service Syd ek. för. samt att kommunen beslutade om en nedtrappning av antalet timmar man köper av Jobb Service Syd under 2012-2015. Ambitionen var att Jobb Service Syd 2015 skulle fullt ut fungera som ett arbetsintegrerande socialt företag.

I augusti 2013 lades Jobb Service Syd ner efter en längre tids ekonomiska problem. Man lyckades inte knyta till sig jobb från andra organisationer eller företag, förutom kommunen, i tillräckligt hög grad. Man hade även missat att söka lönebidrag för vissa anställda.

Förutsättningar för sociala företag

Det är inte tillräckligt att kommuner eller myndigheter beslutar att starta sociala företag för att detta ska fungera. Det krävs att de som startar och driver sociala företag har ett starkt engagemang för någon grupp som har särskilda behov på arbetsmarknaden och samtidigt ser möjligheterna att arbeta på ett annat sätt och genom en ekonomisk affärsverksamhet skapa nya arbetstillfällen.

Yalla Trappan startade som Projektet Trappan med stöd från både Europeiska Socialfonden och Malmö stad. Det kan finnas möjlighet att söka delfinansiering via ESF, Europeiska Socialfonden, för "Ökad övergång till arbete".

Medfinansieringsgraden är mellan 30-50%, men det är i nuläget oklart om det under nuvarande programperiod, t.o.m. 2020, kommer att finnas möjligheter att söka projektmedel. En annan möjlighet är att söka LEADER finansiering om verksamheten samtidigt kan sägas stödja landsbygdsutveckling.

Innan kommunen eventuellt går vidare med att starta upp ett socialt företag behöver förutsättningarna utredas, vilket också motionen föreslår.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta att föreslå kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige besluta

att bifalla motionen, samt

att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa ett socialt företag enligt modellen för Yalla Trappan.